

A PEDAGÓGIAI MENTORÁLÁS JELENTŐSÉGE AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK PÁLYAKEZDÉSI NEHÉZSÉGEINEK SZEMPONTJÁBÓL

Author(s) / Szerző(k):

Birescu Mihaela (Ph.D.)
Gál Ferenc Egyetem (Magyarország)

Olteanu-Sturza Adelina (Drd)

Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvoda (magyarország)

E-mail:

mihaela.birescu@gmail.com

Cite:

Idézés:

EP / EE:

Reviewers:

Lektorok:

Birescu Mihaela és Olteanu-Sturza Adelina (2026): A pedagógiai mentorálás jelentősége az óvodapedagógusok pályakezdési nehézségeinek szempontjából. *OxIPO – Interdiszciplináris tudományos folyóirat*, VIII. évfolyam 2026/3. szám. 145-154.

Doi: <https://www.doi.org/10.35405/OXIPO.2026.3.145>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

Ethics Permission / Etikai engedély: KFS/2026/O3-0009

Public Reviewers / Nyilvános Lektorok:

1. Olteanu Lucian Liviusz (Ph.D.), Gál Ferenc Egyetem (Magyarország)

Anonymous reviewers / Anonim lektorok:

2. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)

3. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)

4. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)

Absztrakt

A tanulmány a pályakezdő óvodapedagógusok beilleszkedési nehézségeit és a mentorálás támogató szerepét vizsgálja. A kvalitatív kutatás az adminisztratív terhek, a szülőkkal való kommunikáció, az osztálymenedzsment és a gyermekekkel való kapcsolat kihívásaira fókuszál. Az eredmények szerint a mentorálás gyakorlati segítséget, érzelmi biztonságot és szakmai önbizalmat nyújt, ezáltal hozzájárulhat a pedagógusok pályán tartásához.

Kulcsszavak: mentorálás, pályakezdő óvodapedagógus, pedagógiai támogatás, szakmai fejlődés, beilleszkedési kihívások, oktatásminőség

Diszciplína: pedagógia

Abstract*THE SIGNIFICANCE OF PEDAGOGICAL MENTORING
FROM THE PERSPECTIVE OF THE CHALLENGES FACED
BY NOVICE PRESCHOOL TEACHERS*

The study examines the integration challenges faced by early-career kindergarten teachers and the supportive role of mentoring. The qualitative research focuses on challenges related to administrative burdens, communication with parents, classroom management, and relationships with children. According to the findings, mentoring provides practical support, emotional security, and professional self-confidence, thereby contributing to teacher retention.

Keywords: mentoring, early-career kindergarten teacher, pedagogical support, professional development, integration challenges, quality of education

Discipline: pedagogy

A tanulmány a kezdő pedagógusok beilleszkedését és a mentorálás támogató szerepét vizsgálja, különös tekintettel azokra a karrier eleji dilemmákra és nehézségekre, amelyekkel az új tanárok szembesülnek. A pályakezdés időszaka kritikus jelentőségű, mivel az ekkor szerzett tapasztalatok meghatározhatják a pedagógus szakmai fejlődését, önbizalmát és hosszú távú pályán maradását (Móré, 2012).

A kezdő tanárok gyakran tapasztalják, hogy az egyetemi képzés során megszerzett elméleti tudás önmagában nem elegendő a mindennapi iskolai helyzetek kezeléséhez. A tanítás mellett meg kell birkózniuk az osztálymenedzsmenttel, a tanulók egyéni szükségleteinek felismerésével, a szülőkkel és kollégákkal való kommunikációval, valamint az adminisztratív feladatokkal is (Olteanu, 2022). Ezek a kihívások sok esetben stresszt, bizonytalanságot és elszigeteltségérzést okozhatnak, különösen akkor, ha a kezdő pedagógus úgy érzi, hogy magára marad a problémáival.

Ebben a folyamatban kiemelt jelentősége van a mentorálásnak. A mentor nem csupán szakmai tanácsokat ad, hanem olyan támogató kapcsolatot biztosít, amely segíti a kezdő pedagógust az intézményi közösségbe való beilleszkedésben és a tanári szerep kialakításában. A mentorok támogatást nyújthatnak az óratervezésben, a tanulói viselkedés kezelésében, az oktatási stratégiák kiválasztásában, valamint a pedagógusi hivatás etikai és szakmai normáinak elsajátításában (Olteanu, 2019).

Móré (2012) szerint a pedagógiai pálya kezdeti szakasza meghatározó a későbbi szakmai út szempontjából. A „sink or swim” metafora jól érzékelteti azt a helyzetet, amelyben a pályakezdő pedagógusok gyakran találják magukat: vagy gyorsan alkalmazkodnak az új környezethez, vagy a feladatok és elvárások súlya alatt komoly nehézségekkel szembesülnek. A mentorok szerepe éppen ezért elengedhetetlen, hiszen segítségükkel a kezdő tanárok könny-

nyebben tudnak alkalmazkodni, fejlődni és szakmai biztonságot kialakítani.

Cindi Rigsbee (2016) szintén hangsúlyozza, hogy a pályakezdő tanároknak tudatos és szervezett támogatásra van szükségük. Kutatásában száz, pályája első három évében lévő tanárt kérdezett meg arról, milyen információkat és segítséget hiányoltak a pályakezdés előtt. Az eredmények alapján két fő problématerület rajzolódott ki: az adminisztratív feladatok kezelése, valamint a speciális igényű, eltérő háttérű vagy nehezebben kezelhető tanulókkal való munka. Ezek a területek különösen nagy terhet jelentenek a kezdő pedagógusok számára.

Rigsbee szerint a hatékony támogatás egyik alapja a „védelmi gyűrű” kialakítása, vagyis az, hogy a kezdő tanár ne maradjon egyedül, hanem támaszkodhasson mentorokra, kollégákra, iskolai szakemberekre és vezetőkre. Az intézményvezetés szerepe szintén meghatározó: az elérhető, támogató és kommunikatív vezetők jelentősen hozzájárulhatnak a pedagógusok megtartásához és szakmai megerősödéséhez. A kezdő pedagógusok támogatása tehát nemcsak egyéni, hanem intézményi feladat is, amely közvetlenül befolyásolja az oktatás minőségét és a tanári pálya vonzerejét.

A kezdő pedagógusok dilemmái és nehézségei

A pályakezdő pedagógusok számos kihívással és bizonytalansággal néznek szembe, melyek megértése és kezelése kulcsfontosságú a szakmai fejlődésük szempont-

jából. Szivák Judit kutatásai és gondolatai rávilágítanak azokra a tipikus dilemmákra és problémákra, amelyekkel a kezdő tanárok találkozhatnak az oktatási rendszerben eltöltött első éveik során.

1. *A tanári identitás kialakulása.* A tanári pálya elején a legnagyobb kihívás a saját tanári identitás megtalálása és kialakítása. Míg a tapasztalt tanároknak már kialakultak az eszközeik, módszereik és stílusuk, a kezdő pedagógusok sokszor próbálják megtalálni a helyüket a tanári szerepben.

2. *A tanítási módszerek megtalálása és fejlesztése.* A kezdő pedagógusok általában a tanítási módszereik kialakításával küzdenek, és kísérleteznek, hogy megtalálják a számukra legmegfelelőbb módszertant. Szivák szerint fontos, hogy a pedagógusok reflektívek legyenek, azaz képesek legyenek önértékelésre és saját tanítási gyakorlatuk folyamatos fejlesztésére.

3. *A mentorálás és támogatás szerepe.* Szivák Judit több művében hangsúlyozza a mentorálás fontosságát a kezdő pedagógusok számára. Egy tapasztalt mentor segítségével nemcsak a gyakorlati tanácsokban nyílvánul meg, hanem érzelmi támogatást is jelent. A mentorálás segít abban, hogy a kezdő tanár ne érezze magát egyedül a kihívások közepette, és legyen kivel megbeszélnie a dilemmáit, kérdéseit.

4. *Az iskolai kultúra és környezet hatása.* Az iskolai környezet és a meglévő tanári közösség nagy hatással van a kezdő pedagógusra. Elméletében kiemeli, hogy a pozitív, támogató iskolai kultúra sokat segíthet abban, hogy a tanárok könnyebben beilleszkedjenek és megtalálják a helyüket.

Ugyanakkor, ha egy iskola légköre kevésbé támogató, az nagyban megnehezítheti a kezdő tanár fejlődését és önképének kialakulását.

5. A munka és magánélet egyensúlyának megtalálása: A kezdő pedagógusok számára a munka- magánélet egyensúlya különösen kihívást jelent. Az első években gyakran túlvállalják magukat, mivel bizonyítani szeretnék szakmai alkalmasságukat, ami könnyen vezethet kiégéshez. Továbbá felhívja a figyelmet arra, hogy fontos megtanulni az időbeosztás és az önmenedzsment készségeit, hogy a tanárok képesek legyenek megtartani a szükséges egyensúlyt.

A pályakezdő pedagógusok gyakran küzdenek a gyermekek különböző személyiségéből és képességeiből fakadó differenciálási problémákkal a tervezés és szervezés során. Ez nemcsak a fejlesztésben, hanem a fegyelmezésben is nehézségeket okozhat, hiszen egy szokatlanul motiválható gyermek könnyen felboríthatja a foglalkozás rendjét. A megfelelő módszerek kiválasztása különösen fontos, mivel ezek nemcsak fenntartják a gyermek érdeklődését, hanem fejlesztik a tanulási vágyát is (Szivák, 2001, 1. ábra).

1. ábra A pályakezdő pedagógus tipikus problémái (Szivák, 2001).

Összességében: a tanári pálya kezdeti szakasza kihívásokkal teli, de egyben rendkívül fontos időszak is a tanári identitás és szakmai fejlődés szempontjából. A megfelelő mentorálás, reflektív gondolkodás és támogató iskolai környezet nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a kezdő pedagógus sikeresen leküzdje ezeket a nehézségeket, és megtalálja a helyét a tanári pályán.

Az óvodapedagógusok pályakezdési nehézségei: kvalitatív elemzés

Bevezetés és célkitűzések: Ez a kutatás az óvodapedagógusok pályakezdési tapasztalatainak feltárására irányul, különös tekintettel a mentorokkal szembeni elvárásokra, a kezdeti nehézségekre, valamint az iskolai közösséghez való alkalmazkodásra. A kutatás célja az óvodapedagógusok pályakezdési tapasztalatainak feltárása, kiemelt figyelemmel a mentorok szerepére, a kezdeti nehézségekre és az iskolai környezethez való alkalmazkodásra. A kutatás során kvalitatív módszert alkalmaztunk, mely lehetővé tette a pályakezdő pedagógusok élményeinek részletes feltárását.

A kutatás hét kérdés köré épült, amelyek a pályakezdő óvodapedagógusok mentorálással kapcsolatos várakozásait, a kezdeti nehézségeiket, valamint a beilleszkedésüket vizsgálták. Az alábbiakban bemutatjuk az egyes kérdésekre adott válaszokat és ezek elemzését.

A célunk, hogy megértsük a pályakezdő pedagógusok élményeit, azonosítsuk a közös mintázatokat, valamint új jelenségeket fedezzünk fel, amelyek hozzájárulhatnak a szakmai fejlődésükhöz. Emellett

különös figyelmet fordítottunk a mentorok támogató szerepére és a pedagógusok kapcsolatteremtési stratégiáira.

Minta

A kutatásba 51 óvodapedagógust vontunk be, közülük 37 tapasztalt és 14 pályakezdő pedagógust. A válaszadók Magyarország különböző régióiból származtak, biztosítva a földrajzi reprezentativitást. A résztvevők kiválasztásánál figyelembe vettük a szakmai tapasztalat szintjét, hogy összehasonlíthatóvá váljanak a kezdő és tapasztalt pedagógusok perspektívái.

Módszertan

Kvalitatív megközelítés: a kutatás kvalitatív módszertant alkalmazott, amely lehetővé tette a résztvevők szubjektív tapasztalatainak és véleményének mélyebb megértését. Az adatgyűjtés nyitott kérdéseket tartalmazó kérdőív és félig strukturált interjúk segítségével történt, amelyek elősegítették a személyes élmények részletes bemutatását.

Adatgyűjtés és elemzés: Az adatgyűjtés négy hónapon keresztül zajlott. A válaszokat tematikus elemzés segítségével dolgoztuk fel, amely során az azonos mintázatokat, témákat és kategóriákat emeltük ki. Különös figyelmet fordítottunk az új jelenségek dokumentálására, amelyek hozzájárulhatnak a pedagógiai mentorálás jövőbeli fejlesztéséhez.

Exploratorikus elemzés: az exploratív elemzés célja új mintázatok és témák azonosítása volt. A kutatás rávilágított, hogy a mentorálás kulcsfontosságú a pályakezdők

fejlődésében, és a támogatás hiánya jelentős stresszt okozhat.

Deskriptív elemzés: a deskriptív megközelítés azonosította a közös kihívásokat, mint az adminisztráció kezelése és a gyermekek igényeinek felismerése. Az eredmények segítenek feltárni, hogyan élik meg a pedagógusok az első éveiket.

Kutatási eredmények

Az alábbiakban a mentorokkal szembeni elvárásokra, a kezdeti nehézségekre, valamint a kapcsolatteremtés és szakmai fejlődés területeire vonatkozó eredmények összefoglalására kerül sor.

Mentorral szembeni elvárások. A mentorral szembeni elvárások rendkívül sokrétűek, több fontos területet is lefednek. Az egyik kiemelt szempont az innovatív ötletek elfogadása, vagyis a mentor támogatása a kreatív gondolkodás és az új kezdeményezések megvalósítása terén. Emellett különösen fontos szerepük van az SNI és egyéb speciális nevelési igényű tanulók segítésében, biztosítva számukra a megfelelő támogatást. Az ösztönözés szintén kulcsfontosságúak, hiszen a mentoroknak objektív és építő kritikát kell megfogalmazniuk annak érdekében, hogy a mentoráltak fejlődhessenek (lásd 1. táblázat).

1. táblázat: Mit várnak el egy mentortól? Forrás: saját szerkesztés

Elvárás	Arány (%)
Szakmai tudás átadása	85
Támogató hozzáállás	78
Hitelesség, példamutatás	73
Empátia	65
Adminisztrációs segítség	40

További elvárás, hogy a mentor segítse a tevékenységek kidolgozását, vagyis gyakorlati támogatást nyújtson a pedagógiai programok tervezése és végrehajtása során. Emellett elengedhetetlen a példaértékű vezetés, hiszen a mentoroknak hiteles és inspiráló példaképként kell működniük a mentoráltak számára. Végül, de nem utolsósorban az empátikus hozzáállás is alapvető elvárás, amely magában foglalja a személyes figyelmet és a kedvességet, biztosítva ezzel a támogató és bizalommal teli mentorálási folyamatot.

A fentiek alapján elmondható, hogy az elvárások sokszínűsége azt mutatja, hogy a mentorálásnak egyensúlyt kell teremtenie az érzelmi és szakmai támogatás között. Az innováció, az empátia és az építő visszajelzés iránti igények arra utalnak, hogy a mentoráltak fejlődése többdimenziós megközelítést igényel. A gyakorlati támogatás, mint a tevékenységek kidolgozása vagy a példamutatás, ugyanolyan fontos, mint az érzelmi biztonság megteremtése. A kutatás alapján a mentorok szerepe túlmutat a szakmai tudás átadásán, és magában foglalja a személyes fejlődés holisztikus támogatását is.

Pályakezdési nehézségek. A kutatás eredményei rávilágítottak arra, hogy a pályakezdő pedagógusok számára több területen is komoly kihívások merülnek fel. Az egyik legnagyobb nehézséget az adminisztratív terhek jelentik, mivel a bürokratikusan feladatok gyakran túlzottan megterhelik a kezdő tanárokat. Emellett a szülőkkal való kommunikáció is kihívást jelenthet, hiszen a hatékony kapcsolatépítés és a konstruktív

párbeszéd kialakítása nem mindig egyszerű feladat (lásd 2. táblázat). A differenciálás, azaz az egyéni tanulói igények felismerése és kezelése szintén összetett és nagyfokú szakmai felkészültséget igényel. Mindezek mellett a tapasztalatlanság, amely magában foglalja az önbizalomhiányt és a gyakorlati tudás hiányát, szintén jelentős akadályt jelenthet a kezdő pedagógusok számára.

2. táblázat: *Pályakezdési nehézségek. Forrás: saját szerkesztés*

Nehézség	Arány (%)
Bizonytalanság, bátortalanság	70
Mentor hiánya	65
Gyerekek egyedi igényeinek felismerése	60
Túlterheltség	55
Adminisztratív feladatok	50

A kutatás következtetései alapján a pályakezdők legnagyobb kihívásai az adminisztratív feladatok ellátása és a differenciálás köré összpontosulnak. Az adminisztratív terhek és a szülőkkal való kommunikáció nehézségei jelentős stresszfaktorként jelennek meg, amelyek befolyásolhatják a pedagógusok szakmai fejlődését és motivációját. Ebben a kontextusban a mentorok szerepe kulcsfontosságú, hiszen megfelelő támogatással csökkenthető a tapasztalatlanságból eredő bizonytalanság. A kutatás rávilágít arra is, hogy a pedagógusképzésben nagyobb hangsúlyt kell fektetni a gyakorlati kompetenciák fejlesztésére, különösen az adminisztratív készségek és a hatékony differenciálás területén.

Segítség az óvodai adminisztrációs terhek megértésében. A válaszadók többsége saját maga jött rá az adminisztrációs feladatok kezelésére, míg mások mentorok, kollégák vagy intézményvezetők segítségével támaszkodtak. A kutatás eredményei szerint a pedagógusok különböző forrásokra támaszkodtak az adminisztratív feladatok megértésében és elsajátításában. Az egyik legfontosabb támpontot a szakirodalom és portfólió dokumentumok jelentették, amelyek megbízható szakmai forrásként szolgáltak a pedagógusok számára. Emellett a mentorok és tapasztalt kollégák támogatása is alapvető szerepet játszott, hiszen a közvetlen szakmai segítség gyors és gyakorlati megoldásokat nyújtott a felmerülő problémákra. Ugyanakkor sok pedagógus számára az önálló tanulás és tapasztalatszerzés jelentette a legfontosabb fejlődési utat, amely az évek során fokozatosan segítette őket az adminisztratív feladatok hatékony kezelésében (lásd 3. táblázat).

3. táblázat: Adminisztrációs terhekben való támogatás. Forrás: saját szerkesztés

Segítségforrás	Arány (%)
Saját tapasztalat	60
Mentor	50
Kollégák	45
Intézményvezető	40
Szakirodalom	30

A kutatás következtetései rámutattak arra, hogy az adminisztrációs terhek megértésében a szakmai közösség támogatása kiemelkedően fontos, különösen a mentorok és kollégák szerepe. Azonban a résztvevők egy jelentős része hangsú-

lyozta, hogy az önálló tanulás és tapasztalatszerzés volt a legfőbb forrásuk, ami arra utal, hogy a jelenlegi képzési és támogató rendszerek nem biztosítanak elegendő strukturált segítséget ezen a területen. Ennek fényében a pedagógusképzésben nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az adminisztratív kompetenciák fejlesztésére, miközben a mentorok szerepét is tovább kell erősíteni annak érdekében, hogy a kezdő pedagógusok hatékonyabb segítséget kapjanak a bürokratikus kihívások kezelésében.

A kollégák közé való beilleszkedés folyamata.

A legtöbb pályakezdő pedagógus sikeresen beilleszkedett munkahelyi környezetébe. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a pályakezdő pedagógusok számára a kezdeti nehézségek ellenére a szakma iránti kitartás meghatározó tényező volt, mivel a résztvevők egyike sem hagyta el a pályát. Azok, akik munkahelyet váltottak, új környezetükben sikeresen integrálódtak, ami arra utal, hogy a szakmai alkalmazkodóképességük erős. Az első munkahelyükön maradók közül 80%-uk gyorsan beilleszkedett, ami azt jelzi, hogy a támogató munkahelyi környezet kulcsfontosságú szerepet játszott a szakmai fejlődésükben és a hosszú távú motivációjuk fenntartásában (lásd 4. táblázat).

4. táblázat: Beilleszkedési sikeresség. Forrás: saját szerkesztés

Beilleszkedés sikere	Arány (%)
Könnyen beilleszkedett	80
Nehézségei voltak, de sikerült	15
Nem sikerült beilleszkednie	5

A kutatás következtetései alapján a pedagógusok beilleszkedését jelentős mértékben befolyásolja a munkahelyi kultúra és annak támogató jellege. Az eredmények hangsúlyozzák a mentorprogramok szerepét, amelyek nagyban hozzájárulnak a kezdő pedagógusok integrációjához és az első kihívások leküzdéséhez.

Kapcsolatok alakulása a gyerekekkel. Az óvodapedagógusok túlnyomó része gyorsan megtalálta a közös hangot a gyerekekkel. Ebben segítséget jelentő tényezők lehetnek:

- Játékos megközelítés: A bizalom kiépítésében játszik fontos szerepet.
- Nyitott hozzáállás: A pedagógusok nagy része természetesen alakította ki a kötődést.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy néhányan kihívásként élték meg a fegyelmezési nehézségeket.

Következtetések: a gyermekekkel való kapcsolat kialakítása általában pozitív tapasztalatként jelent meg a kutatásban. A pedagógusok 90%-a nem tapasztalt jelentős nehézséget ebben a folyamatban. A nyitott és empátikus hozzáállás, valamint a játékos módszerek bizonyultak a leginkább hatékonyak. Azok, akik a fegyelmezés terén nehézségeket tapasztaltak, célzott támogatással és tréningekkel javíthatják képességeiket. A gyermekekkel való kapcsolat sikeressége alapvető az eredményes pedagógiai munkához (lásd 5. táblázat).

A tevékenységek megvalósítása során jelentkező nehézség. A legnagyobb nehézségek közé a figyelem fenntartása, a differenciálás és az erőforrások hiánya tartozik (6. táblázat):

5. táblázat: A kapcsolat minősége. Forrás: saját szerkesztés

Kapcsolat minősége	Arány (%)
Kiváló	60
Jó	30
Nehézkes kezdet, majd javult	8
Folyamatos kihívásokat jelent	2

6. táblázat: nehézségek típusai. Forrás: saját szerkesztés

Nehézség	Arány (%)
Gyerekek figyelmi szintjei eltérőek	75
Differenciálás nehézségei	70
Alapanyag hiánya	65
Gyakorlat hiánya	60
Váratlan helyzetek kezelése	55

- Forráshiány: Az alapanyagok és eszközök hiánya jelentős akadályt jelentett.
- Differenciálás: Az eltérő figyelmi és érdeklődési szintek kezelése nehézséget okozott.
- Fegyelmezés: A tanulói fegyelem fenntartása kihívás volt.
- Rugalmasság: A váratlan helyzetek kezelése kulcsfontosságú készséget igényelt.

Következtetések: A tevékenységek megvalósítása során a legnagyobb nehézségeket a forráshiány és a differenciálási kihívások jelentették. Az eredmények arra utalnak, hogy a pedagógusoknak nagyobb támogatásra van szükségük mind az eszközök biztosítása, mind a gyakorlati képességek terén. A fegyelmezési problémák és a rugalmasság hiánya szintén kiemelt figyelmet igényel, különösen a kezdő pedagógusok esetében.

Mentori szerep újragondolva. A válaszadók többsége a nyílt kommunikációt és a gyakorlati tapasztalatok átadását hangsúlyozná mentor szerepben (7. táblázat):

- Támogatás: Az adminisztrációs terhek enyhítése alapvető fontosságú.
- Nyílt kommunikáció: A mentoráltakkal való őszinte kapcsolat kiemelkedő szerepet játszik.
- Példamutatás: Jól strukturált foglalkozások bemutatása elengedhetetlen.
- Hibák kezelése: A hibák tanulási lehetőségként való kezelése fontos szempont.

Következtetések: A válaszadók szerint a mentorálási folyamat középpontjában a gyakorlati támogatásnak és a nyílt kommunikációnak kell állnia. A hibák természetességének tanítása és a jól strukturált példák bemutatása elősegíti a mentoráltak fejlődését. A mentoroknak különös figyelmet kell fordítaniuk az érzelmi biztonság megteremtésére, miközben hatékony szakmai támogatást nyújtanak.

7. táblázat: Javasolt megoldások. Forrás: saját szerkesztés

Javasolt változtatás	Arány (%)
Nyílt kommunikáció	85
Gyakorlati tapasztalatok megosztása	80
Partneri viszony kialakítása	75
Hibázás elfogadása és tanulási lehetőségként kezelése	70

A kutatás korlátai és jövőbeli projektek

Ez a kutatás a mentorálás szerepére összpontosított az óvodapedagógusok pályakezdésének támogatásában, azonban a válaszok megosztása egyensúlyhiányt mutatott: a résztvevők többsége tapasztalt pedagógus volt. A jövőben kiegyensúlyozottabb mintavételt kellene alkalmazni, és na-

gyobb hangsúlyt kellene fektetni a pályakezdők tapasztalatainak feltárására.

A kutatás másik korlátját a vizsgálat kontextusa jelenti, amely elsősorban vidéki és kisebb városi környezetre összpontosult. Ez a megközelítés korlátozza az eredmények alkalmazhatóságát a nagyobb városok bonyolultabb oktatási környezetében. A kutatás kiterjesztése a nagyvárosi óvodákra új nézőpontokat hozhatna, különösen a pályakezdők által tapasztalt kihívások sokszínűségét illetően.

Következtetések

A kutatás eredményei megerősítették, hogy a pedagógiai mentorálás a pályakezdő óvodapedagógusok számára nemcsak támogató funkciót tölt be, hanem alapvető szerepet játszik szakmai identitásuk kialakításában és hosszútávú fejlődésükben. A mentorálási folyamat eredményességét leginkább az empátikus hozzáállás, az új pedagógiai megközelítések elfogadása és az adminisztratív kihívások terén nyújtott segítség határozza meg. Az eredmények rámutattak, hogy a mentorok szerepe messze túlmutat a tanítási stratégiák átadásán; hozzájárulnak a kezdő pedagógusok önbizalmának erősítéséhez és érzelmi stabilizálásához.

Az adminisztratív terhek csökkentése, a differenciált oktatási módszerek alkalmazásának elősegítése és a gyermekekkel való kapcsolatok építése szintén kulcsfontosságú a mentorálás sikerességében. A kutatás aláhúzta, hogy a mentorálás támogatása és a pedagógusképzés gyakorlat-orientált megközelítése jelentősen hozzá-

járulhat a pályakezdők szakmai integrációjához. Ezen tényezők figyelembevétele nemcsak a kezdő pedagógusok, hanem az oktatási rendszer egészének fejlődését is szolgálja.

A pozitív munkahelyi kultúra kialakítása és a mentorálási programok strukturáltabb megvalósítása hosszútávú előnyökkel járhat, amelyek elősegítik a pedagógusok pályán maradását és életpályájuk sikerességét. Az érzelmi támogatás, az adminisztratív terhek csökkentése és a szakmai fejlődés lehetőségének biztosítása kulcsszerepet játszanak abban, hogy az új pedagógusok sikeresen megbirkózzanak a tanári pálya kezdeti kihívásaival, ezáltal pedig hosszútávon hozzájáruljanak az oktatás minőségi javulásához. A mentorálás hosszútávú hatásai kiterjednek a tanári közösség erősítésére és a pedagógusképzés egész rendszerére, támogatva a tanári pálya vonzerőjének növelését.

Irodalom

- Achinstein, B., & Barrett, A. (2004). Conflict and community: The micropolitics of teacher collaboration. *Teachers College Record*, 106(4), 573-608.
- Darling-Hammond, L. (2003). Keeping good teachers: Why it matters, what leaders can do. *Educational Leadership*, 60(8), 6-13.
- Feiman-Nemser, S. (2001). Helping novices learn to teach. *Journal of Teacher Education*, 52(1), 17-30. DOI: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0022487101052001003>
- Hobson, A. J., & Malderez, A. (2013). Judgementoring and other threats to realizing the potential of school-based mentoring. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 2(2), 89-108. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJMCE-03-2013-0019>
- Ingersoll, R. M. (2012). Beginning teacher induction: What the data tell us. *Phi Delta Kappan*, 93(8), 47-51. DOI: <https://doi.org/10.1177/0031721712093008>
- Móré Mariann (2012). Sink or swim: Pályakezdők beilleszkedése az Észak-alföldi régióban. In *Interdiszciplináris pedagógia és a felsőoktatás alakváltozásai: a VII. Kiss Árpád Emlékkonferencia előadásainak szerkesztett változata*. Debreceni Egyetem Neveléstudományok Intézete.
- Olteanu, L. L. (2019). A család szerepe a pályaválasztásban. *OxIPO – interdiszciplináris e-folyóirat*, 1(4), 23–35. DOI: <http://doi.org/10.35405/OXIPO.2019.4.23>
- Olteanu, L. L. (2022). Pályaorientáció beépítésének lehetőségei a pedagógusképzésbe. *Különleges Bánásmód*, 2022(3), 135–140. DOI: <http://doi.org/10.18458/KB.2022.3.135>
- Rigsbee, C. (2016). Mire van igazán szükségük a kezdő tanároknak? *Education Week*. Retrieved from <https://www.edweek.org>
- Szivák Judit (2001). A kezdő pedagógusok dilemmái. In *Pedagógiai Tájékoztató*.
- Wang, J., & Odell, S. J. (2002). Mentored learning to teach according to standards-based reform: A critical review. *Review of Educational Research*, 72(3), 481-546.
- Zanting, A., Verloop, N., & Vermunt, J. D. (2001). Student teachers' beliefs about mentoring and learning to teach during teaching practice. *British Journal of Educational Psychology*, 71(1), 57-80.